

Dar błogosławieństwa

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- wyjaśnienie, czym są sakramentalia;
- omówienie wybranych sakramentaliów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia, czym są sakramentalia;
- wymienia podstawowe sakramentalia;
- wyjaśnia, jaki jest cel sprawowania sakramentaliów;
- tłumaczy, czym są błogosławieństwa;
- omawia znaczenie chrześcijańskiego pogrzebu.

Pojęcia i postaci

sakramentalia, błogosławieństwo.

Wartości

błogosławieństwo Boże.

Metody i środki

zdania niedokończone, burza mózgów, miniwykład, praca z podręcznikiem, pogadanka, wydrukowane teksty zdań nieskończonych (załącznik nr 1).

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Chwała Ojcu.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę wiedział, czym są sakramentalia; będę umiał wyjaśnić, jaki jest cel sprawowania sakramentaliów; będę wiedział, czym jest błogosławieństwo i jakie jest znaczenie pogrzebu chrześcijańskiego.

Metoda – zdania niedokończone. Nauczyciel przypomina uczniom, że na poprzednich lekcjach uczyli się o siedmiu sakramentach. Teraz, zanim przejdą do kolejnego tematu, nastąpi powtórzenie wiedzy z kilku ostatnich zajęć. Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z niedokończonymi zdaniami (załącznik nr 1) lub dyktuje uczniom treści zdań, ci zaś zapisują je w zeszytach, tak by później samodzielnie dokończyć zdania. Uczniowie pracują samodzielnie lub w grupach. Nauczyciel może również czytać na głos poszczególne zdania, a cała klasa wspólnie podaje dokończenie treści zdań.

Zdania niedokończone (zdania nie muszą być ułożone w podanej niżej kolejności, nauczyciel może je dowolnie uporządkować):

- A. Sakrament to widzialny znak... (niewidzialnej łaski Bożej).
- B. Pierwszy sakrament, który przyjmujemy, to... (chrzest).
- C. Eucharystia to jeden z sakramentów... (inicjacji chrześcijańskiej).
- D. Szczególne łaski Ducha Świętego otrzymujemy w sakramencie... (bierzmowania).
- E. Sakrament pokuty i pojednania oczyszcza nas z... (grzechów).
- F. Ciężko chorzy mogą w szczególnie sposób łączyć się z cierpieniem Jezusa w sakramencie... (namaszczenia chorych).
- G. Tylko mężczyźni, którzy są nieżonaci, mogą przyjąć sakrament... (święceń).
- H. W sakramencie małżeństwa kobieta i mężczyzna ślubują sobie... (miłość / wierność / uczciwość małżeńską / że będą ze sobą aż do śmierci).

Po skończonej pracy uczniowie odczytują swoje prace. Nauczyciel sprawdza, czy odpowiedzi są poprawne, ewentualnie koryguje prace uczniów, podpowiada rozwiązania lub wyjaśnia, jak powinny brzmieć poprawne odpowiedzi.

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel tłumaczy, że dzisiaj uczniowie poznają, czym są sakramentalia – znaki lub czynności, przez które spływa błogosławieństwo Boże. Nauczyciel zapisuje na tablicy słowo „sakramentalia”. Uczniowie podają, jakie inne czynności – oprócz sakramentów – są sprawowane w kościele przez księży. Odpowiedzi zapisywane są na tablicy. W razie potrzeby nauczyciel naprowadza uczniów na odpowiedni tok myślenia. Pośród zapisanych haseł powinny się znaleźć takie, które odnoszą się do różnego rodzaju błogosławieństw i poświęceń.

Metoda – miniwykład. Odwołując się do poprzedniej metody, nauczyciel wskazuje, że w Kościele mamy do czynienia z całą gamą sakramentaliów. Obejmują one bardzo wiele różnych sfer naszego życia. Przy ich sprawowaniu zawsze korzysta się z modlitwy oraz określonego znaku, dostosowanego do danej celebracji – może to być znak krzyża, nałożenie rąk lub pokropienie wodą święconą. Nauczyciel wyjaśnia, że niektórych sakramentaliów mogą udzielać osoby świeckie. Przykładowo rodzice mogą błogosławić swoje dzieci, czyniąc na ich czołach znak krzyża. Większość sakramentaliów jest jednak zarezerwowana dla tych, którzy przyjęli sakrament święceń. Każde błogosławieństwo jest uwielbieniem Boga i prośbą o Jego dary. Do sakramentaliów zaliczamy również takie obrzędy, jak posypanie głów popiołem w Środę Popielcową, egzorcyzmy czy pogrzeb katolicki.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel wyjaśnia, że w czasie pogrzebu modlimy się w intencji osoby zmarłej, prosząc o miłosierdzie Boże dla niej. Jako wspólnota wierzących towarzyszymy duszy zmarłej osoby w jej drodze na spotkanie z Bogiem. W ten sposób wyrażamy również naszą wiarę w życie wieczne i zmartwychwstanie ciała oraz okazujemy nasz szacunek zmarłej osobie. Odbywa się to w czasie Mszy Świętej, ale również w obrzędach, które ją poprzedzają i następują po jej zakończeniu. Te obrzędy to właśnie sakramentalia.

Uczniowie wykonują ćwiczenie 1 z podręcznika.

Metoda – pogadanka. Nauczyciel prosi uczniów, by powiedzieli, czy widzieli, jak sprawuje się któreś sakramentalia. Może ich naprowadzić na przykład na myśl o poświęceniu pokarmów na stół wielkanocny. Na zakończenie nauczyciel wyjaśnia, że często nie zwracamy uwagi na sakramentalia, a towarzyszą nam one bardzo często.

Podsumowanie lekcji

Sakramentalia to znaki i czynności, przez które spływa na nas Boże błogosławieństwo. Do sakramentaliów zaliczamy: błogosławieństwa, poświęcenia, egzorcyzmy i obrzędy pogrzebu. Przygotowują nas one do przyjęcia właściwego skutku sakramentów i uświęcają różne okoliczności życia. Większość z nich jest zarezerwowana dla osób, które przyjęły sakrament święceń, ale niektóre mogą być sprawowane przez osoby świeckie.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika (punkt „Dla ducha”).

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej lub etnicznej – słownictwo religijne (błogosławieństwo, poświęcenie, pogrzeb);
- wychowanie do życia w rodzinie – relacje z innymi ludźmi, błogosławieństwo dzieci wyrazem miłości rodziców.

Załącznik nr 1

.....

Sakrament to widzialny znak...

.....

Pierwszy sakrament, który przyjmujemy to...

.....

Eucharystia to jeden z sakramentów...

.....

Szczególne łaski Ducha Świętego otrzymujemy w sakramencie...

.....

Sakrament pokuty i pojednania oczyszcza nas z...

.....

Ciężko chorzy mogą w szczególny sposób łączyć się z cierpieniem
Jezusa w sakramencie...

.....

Tylko mężczyźni, którzy są nieżonaci, mogą przyjąć sakrament...

.....

W sakramencie małżeństwa kobieta i mężczyzna ślubują sobie...

.....